

Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Romantik İlişki Durumları ve Sosyal Ağ Kullanımlarına göre Etkileşim Kaygısı ve Sosyal Destek Algılarının İncelenmesi*

Hülya ŞAHİN BALTACI¹, Fatma İŞLEYEN² & Serap ÖZDEMİR³

Özet: Bu çalışmada, eğitim fakültesine devam eden öğrencilerin, sosyal paylaşım ağlarını kullanma amaçlarına göre etkileşim kaygıları ve sosyal destek algıları arasında anlamlı fark olup olmadığı, ayrıca bu ağlara aktif üyelik süreleri ve romantik ilişki durumuna göre sosyal destek algıları ile etkileşim kaygılarının farklılık gösterip göstermediği araştırılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2010-2011 öğretim yılında Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören 280 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin, 173'ü (%61) kız, 107'si (%39) erkektir. Veriler, "Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek" ve "Etkileşim Kaygısı Ölçekleri" ile elde edilmiştir. Araştırma sonucunda, sosyal paylaşım ağlarını arkadaşlarıyla görüşmek için kullanan öğrencilerin, bu amaçla kullanmayan öğrencilere göre etkileşim kaygılarının ve algılanan sosyal desteklerinin daha yüksek olduğu, romantik ilişkisi olan öğrencilerin algılanan sosyal destek düzeylerinin yüksek, etkileşim kaygılarının düşük olduğu görülmüştür. Bu ağlara aktif üyelik sürelerine göre ise 1-2 yıldır bu ağlara üye olan öğrencilerin etkileşim kaygılarının, üç yıl ve üzeri bir süredir üye olan öğrencilerden anlamlı olarak daha yüksek olduğu bulunmuştur.

*Anahar Sözcükler:*Sosyal ağ, etkileşim kaygısı, sosyal destek algısı, romantik ilişki.

Abstract: The Investigation of Interaction Anxiety and Social Support Perceptions of the Faculty of Education Students According to the Romantic Relationship Status and Social Network Use. In this study, whether there is a significant difference between the interaction anxiety and social support perceptions of the faculty of education students according to their aims of using social networks and whether there is a meaningful difference between their social support perceptions and interaction anxiety according to their duration of active memberships to these networks and in accordance with their state of romantic relationships were investigated. Participants in the study were 280 students, who were studying at different levels in the Faculty of Education in Mehmet Akif Ersoy University. 173 of the students (61%) participating in the study were females and 107 of them (39%) were male. The data were obtained through Multi-dimensionally Perceived Social Support Scale and Interaction Anxiety Scale. In consequence of the study, it's observed that the interaction anxiety and the perceived social support of the students using the social networks to meet with their friends are higher than those who are not using social networks to that end, and the perceived social support levels of the students who have romantic relations are high but their interaction anxiety are low. As for the duration of active memberships to these networks, the interaction anxiety of the students who are members of these networks for a year or two are significantly higher than those who are member of these networks for 3 years more.

Key Words: Social networks, interaction anxiety, perceived social support, romantic relationships.

Giriş

Aile, kişilerarası iletişimin başladığı ve en yoğun biçimiyle yaşandığı ilk yerdir. Birey, daha sonra toplum içinde kendisi için özel anlamı olan diğer kişilerle etkileşim içine girer (Gün, 2002). Bu etkileşim, bireyin yaşamda karşılaşacağı güçlüklerle baş etmede ihtiyaç duyacağı sosyal desteğin de temelini oluşturmaktadır. Cohen ve Syme'a (1985) göre, bireyin stresli yaşam olayları ve hayat değişiklikleri ile mücadelesi açısından sosyal destek oldukça önemlidir. Bireyin çevresinden gördüğü dürüst ve empatik tepki, ilgi, sevgi, güven, saygı, takdir edilme, bilgi edinme ve maddi yardım gibi kişisel, sosyal, psikolojik ve ekonomik nitelikli her türlü yardım süreci bireyin sosyal desteğini oluşturmaktadır (Yıldırım, 2006). Eğer birey ailesinin, arkadaşlarının ya da profesyonel uzmanların desteğine ihtiyacı olduğunda, bu

* XI. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

¹ Hülya ŞAHİN BALTACI, Yrd. Doç. Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Burdur, hsahin@mehmetakif.edu.tr

² Fatma İŞLEYEN, Arş. Gör., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Burdur

³ Serap ÖZDEMİR, Arş. Gör., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Burdur

kaynakların yanında olduğunu bilirse, yaşamındaki zorluk ve değişikliklerle daha başarılı mücadele edebilmektedir. Böylece sosyal destek kaynaklarının varlığının bilinmesi problemin sebep olduğu kaygı ve stresi azaltmaktadır.

Eker, Arkar ve Yıldız (2001), sosyal destek ile ilgili yapılan araştırmaların, sosyal ilişkilerin yeterince destekleyici olup olmadığı konusunda kişinin kendi izlenimlerine, yani algılanan sosyal desteğe yöneldiğini ifade etmektedirler. Kişinin çevresinde destek olabilecek insanların ulaşılabilirliği ve var olan destekten sağlanan kişisel doyum, algılanan sosyal desteğin iki önemli boyutudur (Kitamura, Watanabe, Takezaki ve Tanaka, 1999). Yaşamın çeşitli alanlarında sevilen, aranan, değer verilen ve gerektiğinde ihtiyacı olan yardımı bulan bireyin, yakın insan ilişkilerinden daha fazla doyum aldığı ve başkalarının desteklediği duygusunu taşıdığı ileri sürülmüştür (Elmacı, 2006). Bireyler tüm yaşam dönemlerinde sosyal desteğe ihtiyaç duyabilir. Ancak fiziksel, bilişsel ve duygusal açıdan oldukça hızlı ve yoğun değişimlerin yaşandığı gençlik döneminde sosyal desteğin önemi artmaktadır (Okanlı, 1999). Çünkü bu dönem aynı zamanda yetişkin rolünü ve sorumluluklarını yüklenme dönemidir (Fadıloğlu, 1990). Gençler için, ailelerinin ve romantik ilişki yaşadığı kız/erkek arkadaşlarının en önemli sosyal destek kaynağı olduğu söylenebilir.

Alan yazın incelendiğinde, sosyal desteğin daha çok, yalnızlık, iyi oluş, depresyon ve sosyal kaygı gibi değişkenlerle ele alındığı görülmektedir. Doğan (2004), üniversite öğrencilerinin sosyal destek algılarının arttıkça iyi oluşlarının arttığını ortaya koymuştur Sosyal destek ve yalnızlığı birlikte ele alan çalışmalar; sosyal destek algısı ile yalnızlık arasında negatif yönde anlamlı ilişki olduğunu ortaya koymuşlardır (Mahon ve Yarcheski, 1992; Schmitt ve Kurdek, 1985; Yılmaz, Yılmaz ve Karaca, 2008). Buna göre, üniversite öğrencilerinin sosyal destek algısı arttıkça yalnızlık düzeyleri azalmaktadır.

Bireylerin sosyal aktivitelerinin kısıtlanması, aile ve toplum içinde beklenen rollerini yerine getirmekte zorlanmalarına ve kaygıya neden olur. Bu durum, sosyal destek gereksinimlerinin artmasına neden olmaktadır (Aras ve Tel, 2009). Sosyal destek gereksiniminin karşılanmasıyla da ilgili olan sosyal kaygı; DSM-IV-TR'e (2005) göre tanımadık insanlarla karşılaştığı ya da başkalarının gözünün üzerinde olabileceği, bir ya da birden fazla toplumsal bir eylemi gerçekleştirdiği durumdan belirgin ve sürekli bir korku duyma durumudur. Sosyal kaygı yaşayan insanlar, sosyal durumlarda etkileşime girmekten ve bu durumlarda herhangi bir eylemi gerçekleştirmekten önemli ölçüde rahatsızlık duyarlar. Kişilerarası olumlu ilişkilerin kurulabilmesi, sürdürülmesi ve bu ilişkiden doyum sağlanabilmesi için bireylerin birbirlerine duygu, düşünce ve isteklerini belirtmesi gerekir. Sosyal kaygı, olması gereken bu etkileşimlere ket vurmaktadır. Sosyal kaygı bireyin günlük yaşantısını olumsuz etkilemekle kalmaz, depresyon, intihar gibi birçok soruna neden olur (Subaşı, 2007). Sosyal kaygılı bireyler daha fazla uyma davranışı göstermekte, kendilerini daha az açmakta, düşük düzeyde benlik saygısına sahip olmakta ve kendilerini olumlu olarak sunamamaktadırlar (Subaşı, 2007). Sosyal ortamlarda yaşanan gerginliğin veya kaygının bilişsel, duygusal ve davranışsal öğeleri bulunmaktadır. Etkileşim kaygısı ise, sosyal kaygının öznel yaşantılarına odaklanarak, sosyal kaygının duygusal boyutunu temsil etmektedir (Coşkun, 2009).

Yapılan çalışmalar, sosyal desteklerinin az olduğunu ifade edenlerin sosyal kaygılarının daha fazla olduğunu göstermektedir (Calsyn, Winter ve Burger, 2005). Sosyal ilişkileri yetersiz ya da bozuk olan, sosyal destek kaynaklarını kullanamayan bireyler, anksiyete ve değersizlik duygularını sık yaşamaktadırlar (Okanlı, 1999; Sorias, 1988). Benzer şekilde, algılanan sosyal destek azaldıkça kaygı ve psikolojik belirtiler artmaktadır (Soylu, 2002).

Birçok araştırmacı sosyal kaygının ergenlik döneminde ortaya çıktığı konusunda birleşmektedir. Ergenlik dönemi, arkadaşlık ilişkilerinin ve arkadaş grupları üzerinde bırakılan izlenimin önem kazandığı bir dönemdir (Saçar, 2007). Üniversite yılları son ergenliğin yaşandığı yıllardır. Üniversite yaşamı gençler için, stres ve kaygı yaratan bir ortam niteliği taşımaktadır. Genç nerede, ne yapacağı, hangi sosyal gruplara gireceği, ne zaman ve nereden yardım alabileceği gibi birçok konuda kişisel kararlarını verme sorumluluğuyla karşı karşıyadır (Doğan, 2004). Üniversitede kendilerini yeni roller ve yeni ortamlarda bulan gençler için, bu yeni rol ve ortamlara uyum sağlamaya çalışırken karşılarındaki kişiler üzerinde olumlu izlenim bırakmak önemli hale gelir. Gençler üniversite yıllarında, başkalarıyla sosyal ilişki ve yakınlık kurmaya hazırdır. Ancak gencin sosyal kaygısı yüksekse yalnız kalma tehdidi ile karşı karşıya kalacak ve yakınlık kurmayı sağlayacak ilişkilerden kaçınmaya çalışacaktır (Subaşı, 2007).

Gençler için, gerçek hayattaki ilişkiler psikolojik gelişim için önemli olmakla birlikte, sosyal kaygı yaşayan ve yalnız olanlar için yüz yüze ilişkiler kurmak zor olabilmektedir. İnternet kullanımının yaygınlaşmasıyla bireylerin arkadaşlık kurma, arkadaşlık ilişkilerini sürdürme davranışları sanal ortama taşınmaya başlanmıştır (Bonetti, Campbell ve Gilmore, 2010). Boyd ve Ellison (2007) sosyal paylaşım ağlarını; "bireylere sınırlandırılmış bir sistemde, tercihe göre herkese açık bir profil oluşturma, iletişim

bağı olan kişilerin listesini oluşturma ve listelerindeki kişilerin sistemdeki diğerleri ile olan bağlantılarını izleme şansı veren web tabanlı uygulamalar" (s.211) olarak açıklamışlardır. MySpace, Twitter ve Facebook gibi popüler sosyal paylaşım ağları günümüzde internette en yoğun kullanımı olan web siteleri haline gelmiştir (Kujath, 2011; Spraggins, 2009; Şahin ve Sarı, 2009). Sosyal paylaşım sitelerinin yayılması, dünya çapındaki milyonlarca internet kullanıcılarını, özellikle de genç insanları birbirine bağlayan bir fenomen haline gelmiştir. Bu siteler, gençlerin kişilerarası ilişki ve iletişimlerini kolaylaştırması nedeniyle oldukça yaygın şekilde kullanılmaktadır (Wilson, Fornasier ve White, 2010). İnternetin yüzyüze iletişimin yerine geçmesi, gerçek yaşamda çevreden elde edilen (gerçek) ve internet aracılığıyla elde edilen (sanal) sosyal destekten söz edilmesini beraberinde getirmiştir (Yeh, Ko, Wu ve Cheng, 2008).

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından 2010 yılı Nisan ayı içerisinde Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması sonuçlarına göre, hanelerin %41,6'sı internet erişim imkânına sahiptir. ComScore'un Eylül 2010 tarihli verilerinde de Türkiye'de 15 yaş üstü evden ve işyerinden internete bağlanan 22.375.000 internet kullanıcısının olduğu belirtilmektedir. Sosyal paylaşım ağlarının kullanım yaygınlığına bakıldığında ise ülkemizde internet kullanan nüfusun %94,9'unun en az bir sosyal paylaşım sitesine üye olduğu görülmektedir (www.comscore.com). Bu oran oldukça yüksektir.

MySpace, Facebook ve Twitter gibi, sosyal paylaşım ağlarının kullanımının artmasıyla birlikte bu ağların kullanıcılar üzerindeki etkilerine yönelik araştırmalar son yıllarda hız kazanmıştır. Sheeks ve Birchmeier (2006) yaptıkları bir araştırmada; utangaç bireylerin çevrimiçi iletişim ortamlarını daha sık kullandıklarını belirtmişler; bu sık kullanımın sebebinin de, çevrimiçi iletişim ortamında yüz yüze etkileşim ve iletişime geçmemenin bireyin yaşadığı kaygı ve endişeyi azaltması olduğunu belirtmişlerdir. Kujath (2011) ise kolej öğrencileriyle yaptığı çalışmada, sosyal paylaşım ağlarının yeni arkadaşlıklar kurmada etkili olduğunu; ve bu ağların çoğunlukla dışarıda tanışılan kişileri arama ve bu kişilerle görüşme aracı olarak kullanıldığını gözlemlemiştir.

Sosyal paylaşım ağlarını kullanan bireylerin yaş ortalamaları incelendiğinde, kullanıcıların önemli bir kısmının gençler olduğu göze çarpmaktadır (Pingdom, 2010). Sosyal paylaşım ağlarının, depresyon, uyum sorunları, aile içi ilişkiler, arkadaşlık ilişkileri ve akademik sorunlar yaşayan üniversiteli gençlerin (Erkan, Cihangir Çankaya, Terzi ve Özbay, 2011) yaşamlarını kolaylaştırdığı gibi zorlaştırdığına da inanılmaktadır. Günümüzde kullanımı hızla artan sosyal paylaşım ağlarının yaratabileceği olumsuzlukların önlenmesinde bu ağların kullanımının altında yatan dinamiklerin bilinmesi oldukça önemlidir. Ayrıca, alan yazın incelendiğinde, üniversite gençliğinin sosyal paylaşım ağlarını kullanma durumları ile sosyal destek algıları ve etkileşim kaygılarını birlikte ele alan bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu nedenle, bu araştırmada eğitim fakültesine devam eden öğrencilerin, sosyal paylaşım ağlarını kullanma amaçlarına göre, etkileşim kaygıları ve sosyal destek algıları arasında anlamlı fark olup olmadığı, ayrıca öğrencilerin bu ağlara aktif üyelik süreleri ve romantik ilişki durumlarına göre, sosyal destek algıları ile etkileşim kaygılarının farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amaçlanmıştır.

Yöntem

Katılımcılar

Araştırmaya, 2010-2011 öğretim yılında Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören 280 öğrenci katılmıştır. Araştırmaya katılan, öğrencilerin 173'ü (%61) kız, 107'si (%39) erkektir. Öğrencilerin, 110'u birinci (%39,3), 95'i ikinci (%33,9), 35'i üçüncü (%12,5) ve 40'ı dördüncü (%14,3) sınıfa devam etmektedir.

Veri Toplama Araçları

Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği

Zimet ve arkadaşları (1988) tarafından geliştirilen ölçek Eker, Arkar ve Yıldız (2001) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Toplam 12 maddeden oluşan ölçeğin faktör analizini sonucunda Türkçe'de sosyal destek için aile, arkadaş ve özel insan olmak üzere 3 kaynak bulunmuştur. U.C.L.A. Yalnızlık Ölçeği, Algılanan Sosyal Destek Ölçeği, Belirti Tarama Listesi ve Beck Umutsuzluk Ölçeği kullanılarak benzer ölçekler geçerliği yapılmıştır. Ölçekler anlamlı korelasyon göstermişlerdir. Cronbach alfa değerleri 0.80 ile 0.95 arasındadır ve üç örnekleme (psikiyatri, cerrahi ve normal) de ölçek ve alt ölçekler kabul edilebilir düzeyde iç tutarlılık göstermişlerdir. Bu araştırmada elde edilen Cronbach alfa değerleri. 81 ile .92 arasındadır.

Etkileşim Kaygısı Ölçeği

On beş maddeden oluşan ölçek Leary ve Kowalski (1993) tarafından geliştirilmiş olup ülkemizdeki geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları Coşkun (2009) tarafından yapılmıştır. Yapılan çeşitli faktör analizlerinin sonuçları ölçeğin maddelerinin orijinal ölçekle tutarlı olacak şekilde tek bir faktörde toplandığını ve varyansın %44'ünü açıkladığını göstermektedir. Ölçeğin iç tutarlılığı gösteren Cronbach alfa katsayısı (.91) ve üç hafta arayla yapılan uygulamalarda test tekrar-test güvenilirlik katsayılarının (.80) yeterli olduğu görülmüştür. Beşli Likert tipinde hazırlanan ölçekte yüksek puanlar sosyal etkileşim kaygısında artışa işaret etmektedir. Bu araştırmada hesaplanan Cronbach alfa katsayısı .85' dir.

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmada; cinsiyet, sınıf, romantik ilişki durumu, sosyal paylaşım ağlarını kullanma amaçları ve bu ağlara aktif üyelik sürelerine yönelik maddelerden oluşan bir kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Sosyal paylaşım ağlarını kullanma amaçları; arkadaşlarla, aileyle görüşme, yeni kişilerle tanışma, oyun oynama, video izleme, durum güncellemelerini takip etme olarak belirlenmiştir. Öğrencilerden sosyal paylaşım ağlarını kişisel bilgi formunda belirtilen amaçlarla kullanıp kullanmadıkları sorulmuştur.

Verilerin Analizi

Öğrencilerin etkileşim kaygısı ve sosyal destek algılarının, sosyal paylaşım ağlarını kullanma amaçlarına göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için tek faktörlü MANOVA ve öğrencilerin romantik ilişki durumu ve sosyal paylaşım ağlarına göre, etkileşim kaygıları ve sosyal destek algılarının farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için de iki faktörlü MANOVA kullanılmıştır. Bulgular doğrultusunda, gruplar arasındaki farkların kaynağını belirleyebilmek amacıyla ANOVA ve Tukey testi yapılmıştır (Tabachnick ve Feidell, 2007). Sonuçların yorumlanmasında $p < 0.5$ anlamlılık düzeyi kabul edilmiştir. Veriler, SPSS 15 paket programıyla çözümlenmiştir.

Bulgular

Verilerin analizinden önce veri setinde uç değerler olup olmadığı kontrol edilmiştir. Bağımlı ve bağımsız değişkenlere yönelik tek değişkenli uç değerler için 0,01 düzeyinde anlamlı Z tablo değeri artan ve azalan sırada kontrol edilmiş ve 3,29'u geçen 17 veri, veri setinden çıkarılmıştır. Çok değişkenli uç değerler için Mahalanobis uzaklığı incelenmiş ve 1'in üzerinde değer bulunmamıştır (Tabachnick ve Fidell, 2007). Kalan 263 veri üzerinde, MANOVA'nın sayıtlarından varyans-kovaryans matrislerinin homojenliğini incelemek amacıyla Box'ın M Testi yapılmıştır. Elde edilen bulgular, bağımlı değişkenler arasındaki varyans ve kovaryansların faktörlerin her düzeyi için, aynı olduğunu ve aralarında anlamlı bir farklılık bulunmadığını göstermiştir [Box's M: 23,778, $F_{(15,45724,789)}=1,542$, $p > .05$]. Ayrıca bir diğer sayıtlı olan bağımlı değişkenler arasında doğrusal ilişki, Pearson Korelasyon katsayısı ile test edilmiş ve orta düzeyde negatif anlamlı korelasyon ($r = -0,270$, $p < .001$) hesaplanmıştır. MANOVA yönteminin doğru sonuç vermesi için bağımlı değişkenlerin kendi aralarında çok yüksek korelasyonlar vermemesi gerekmektedir. Sonuç olarak, verilerin MANOVA yönteminin uygulanmasına elverişli olduğu kanısına varılmıştır.

Öğrencilerin Sosyal Paylaşım Ağlarını Kullanma Amaçlarına Göre Sosyal Destek Alguları ve Etkileşim Kaygılarına İlişkin Bulgular

Öğrencilerin sosyal paylaşım ağlarını kullanma amaçlarına göre sosyal destek algısı ve etkileşim kaygısı puanlarının farklılaşp farklılaşmadığını test etmek için tek faktörlü MANOVA yapılmış ve sonuçlar Tablo 1'de verilmiştir. Öğrencilerin sosyal paylaşım ağlarını kullanma amacına göre etkileşim kaygısı ve algılanan sosyal destek puanlarının ortalama ve standart sapma puanlarına göre ANOVA sonuçları ise Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 1: Öğrencilerin Sosyal Paylaşım Ağlarını Kullanma Amacına göre Sosyal Destek Algısı ve Etkileşim Kaygısı Puanlarının Tek Faktörlü MANOVA Sonuçları

Etki	λ	F	sd	P	η^2
Kullanma amacı	,941	8,199	2-260	.000	.059

Tablo 1 incelendiğinde sosyal paylaşım ağlarını arkadaşlarıyla görüşmek amacıyla kullanan ve kullanmayan öğrencilerin, etkileşim kaygısı ve algılanan sosyal destek puan ortalamaları arasında anlamlı

farklılıklar bulunmuştur ($\lambda = ,941$; $F=8,199$; $p<.001$, $\eta^2 =.059$). Bu bulgu, sosyal paylaşım ağlarını arkadaşlarıyla görüşmek amacıyla kullananlar ile kullanmayanların, etkileşim kaygıları ve sosyal destek algılarının farklılaştığını göstermektedir. Sosyal paylaşım ağlarını arkadaşlarıyla görüşmek amacıyla kullanma durumunun bağımlı değişkenler üzerindeki etki derecesi eta kare ile incelenmiş ve $\eta^2 =.059$ değeri elde edilmiştir. Etki derecesi, karşılaştırılan grup ortalamalarının birbirinden kaç standart sapma farklılaştığını gösterir (Köklü, Büyüköztürk, Bökeoğlu, 2007). Etki derecesi, .01 olduğunda küçük, .06 olduğunda orta düzeyde ve .14 ve üzeri olduğunda büyük bir etki olarak değerlendirilir (Cohen, 1988). Buna göre, sosyal paylaşım ağlarını kullanma amacının, etkileşim kaygısı ve sosyal destek algısı üzerinde orta düzeyde etkisi olduğu söylenebilir.

Tablo 2: Öğrencilerin Sosyal Paylaşım Ağlarını Kullanma Amaçlarına Göre Etkileşim Kaygısı ve Algılanan Sosyal Destek Puanlarının Ortalama ve Standart Sapmaları ve ANOVA Sonuçları

Arkadaşlarla görüşme amacı	Bağımlı Değişkenler	n	\bar{x}	S	sd	F	p	η^2
Evet	Etkileşim kaygısı	202	40,09	9,33	1-261	5,88	,016*	.022
Hayır		61	36,80	8,98				
Evet	Algılanan sosyal destek	202	68,03	13,07	1-261	5,71	,018*	.021
Hayır		61	63,40	14,30				

Tablo 2’de görüldüğü gibi, sosyal paylaşım ağlarını arkadaşlarla görüşmek amacıyla kullananlar ile bu amaç için kullanmayanların etkileşim kaygısı puan ortalamaları arasında anlamlı fark vardır [$F_{(1,261)}=5,93$, $p<.05$, $\eta^2 =.022$]. Sosyal paylaşım ağlarını arkadaşlarıyla görüşmek amacıyla kullanan öğrencilerin etkileşim kaygısı puan ortalamaları ($\bar{x} = 40,09$), sosyal paylaşım ağlarını arkadaşlarıyla görüşmek amacıyla kullanmayan öğrencilerin etkileşim kaygısı puan ortalamalarından ($\bar{x} = 36,80$) daha yüksektir. Tablo 2’de görülen bir diğer bulguya göre, sosyal paylaşım ağlarını arkadaşlarıyla görüşmek amacıyla kullananlar ile bu amaç için kullanmayanların, algılanan sosyal destek puan ortalamaları arasında anlamlı fark bulunmaktadır [$F_{(1,261)}=5,63$, $p<.05$, $\eta^2 =.021$]. Sosyal paylaşım ağlarını arkadaşlarıyla görüşmek için kullananların algıladıkları sosyal destek puan ortalamaları ($\bar{x} = 68,03$), bu ağları arkadaşlarıyla görüşmek için kullanmayan öğrencilerin algıladıkları sosyal destek puan ortalamalarından ($\bar{x} = 63,40$) daha yüksektir. Sosyal paylaşım ağlarını arkadaşlarla görüşme amacıyla kullanmanın; etkileşim kaygısı ($\eta^2 =.022$) ve algılanan sosyal destek ($\eta^2 =.021$) üzerindeki etkisi düşük düzeydedir.

Öğrencilerin Sosyal Paylaşım Ağlarına Aktif Üyelik Süreleri ve Romantik İlişki Durumuna göre Sosyal Destek Algıları ve Etkileşim Kaygıları

Öğrencilerin sosyal paylaşım ağlarına aktif üyelik süreleri ve ilişki durumlarına göre sosyal destek algıları ve etkileşim kaygılarının farklılaşp farklılaşmadığını test etmek için iki faktörlü MANOVA yapılmış ve sonuçları Tablo 3’te verilmiştir. Ayrıca, hangi bağımlı değişkenin çok değişkenli farklılığa katkı sağladığını anlamak için, tek yönlü ANOVA testleri incelenmiş ve sonuçlar Tablo 4’de gösterilmiştir.

Tablo 3: İlişki Durumu ve Üyelik Süresine Göre Etkileşim Kaygısı ve Algılanan Sosyal Destek Puanlarının İki Faktörlü MANOVA Sonuçları

Etki	λ	F	sd	p	η^2
İlişki durumu	,88	16.72	2-254	.000	.116
Üyelik süresi	,96	1.847	6-508	.08	.021
İlişki durumu*üyelik süresi	,99	.303	6-508	.93	.004

Tablo 3’te görüldüğü gibi, ilişki durumunun öğrencilerin etkileşim kaygısı ve algılanan sosyal destek düzeyi üzerindeki etkisi anlamlıdır ($\lambda=.88$, $F[2,254]= 17,08$, $p <.001$, $\eta^2 =.116$). Sosyal paylaşım ağlarına aktif üyelik süresinin ($\lambda=.96$, $F[6,508]= 2,36$, $p>.05$, $\eta^2 =.021$) ve ilişki durumu* üyelik süresi

*ROMANTİK İLİŞKİ DURUMU VE SOSYAL AĞ KULLANIMINA GÖRE ETKİLEŞİM KAYGISI VE
SOSYAL DESTEK ALGISI*

etkileşiminin ($\lambda=.99$, $F[6,508]=.25$, $p>.05$, $\eta^2 =.004$) bağımlı değişkenler üzerindeki etkisi anlamlı değildir. Etki büyüklükleri incelendiğinde, ilişki durumunun bağımlı değişkenler üzerindeki etki büyüklüğünün ($\eta^2 =.116$) orta düzeyde olduğu söylenebilir. Üyelik süresi ($\eta^2 =.021$) ve ilişki durumu* üyelik süresi etkileşiminin etki büyüklüğü ise oldukça düşük düzeydedir.

Tablo 4: *İlişki Durumu ve Üyelik Süresine Göre Etkileşim Kaygısı ve Algılanan Sosyal Destek Puanlarının ANOVA Sonuçları*

	Bağımlı Değişkenler	F	p	sd	η^2
İlişki durumu	Etkileşim Kaygısı	7.56	.006	1/255	.029
	Algılanan Sosyal Destek	31.37	.000	1/255	.110
Üyelik süresi	Etkileşim Kaygısı	3.55	.015	3/255	.040
	Algılanan Sosyal Destek	.073	.974	3/255	.001
İlişki Durumu* Üyelik süresi	Etkileşim Kaygısı	.174	.914	3/255	.002
	Algılanan Sosyal Destek	.500	.683	3/255	.006

Tablo 4, öğrencilerin romantik ilişki durumuna göre, etkileşim kaygısı puan ortalamaları arasında anlamlı fark olduğunu göstermektedir [$F_{(1,255)}= 7,45$ $p<.01$, $\eta^2 =.110$]. Romantik ilişkisi olan öğrencilerin etkileşim kaygısı puan ortalamaları $\bar{x} =37,26$ iken, romantik ilişkisi olmayan öğrencilerin etkileşim kaygısı puan ortalamaları $\bar{x} =40,48$ 'dir. Gözlenen bu fark romantik ilişkisi olan öğrencilerin lehinedir. Benzer şekilde, öğrencilerin romantik ilişki durumuna göre, algılanan sosyal destek puan ortalamaları arasındaki fark anlamlıdır [$F_{(1,255)} = 31,37$, $p<.001$, $\eta^2 =.029$]. Romantik ilişkisi olan öğrencilerin algılanan sosyal destek puan ortalamaları $\bar{x} = 72.80$ iken, romantik ilişkisi olmayan öğrencilerin algılanan sosyal destek puan ortalamaları $\bar{x} = 63,63$ 'tür. Gözlenen bu fark, romantik ilişkisi olanların lehinedir; başka bir deyişle romantik ilişkisi olan öğrencilerin algılanan sosyal destek düzeyleri, romantik ilişkisi olmayanlara göre daha yüksektir.

İlişki durumunun algılanan sosyal destek düzeyi üzerinde ne derece etkili olduğunu gösteren etki büyüklüğü (eta kare) değeri incelendiğinde ($\eta^2 =.110$) orta düzeyde bir etki sağladığı görülmektedir. Buna göre, romantik ilişki durumu toplam varyansın %11'ini açıklamaktadır (Field, 2005). İlişki durumunun etkileşim kaygısı üzerindeki etkisi ise ($\eta^2 =.029$) oldukça düşüktür.

Tablo 4 incelendiğinde, sosyal paylaşım ağlarına aktif üyelik süresi açısından, öğrencilerin algılanan sosyal destek puan ortalamalarının anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülürken [$F_{(3,255)} = .073$, $p>.05$, $\eta^2 =.001$], etkileşim kaygısı puan ortalamalarının [$F_{(3,255)} = 3.55$ $p<.05$, $\eta^2 =.040$] anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmektedir. Sosyal paylaşım ağlarına aktif üyelik süresi ve etkileşim kaygısı arasındaki farkın hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla Tukey testi yapılmıştır. Sosyal paylaşım ağlarına aktif üyelik süresi 0-1, 1-2, 2-3 ve 3 yıl ve üzeri olmak üzere gruplandırılmıştır. Analiz sonuçlarına göre sosyal paylaşım ağlarına üyelik süresi 1-2 yıl olan öğrencilerin etkileşim kaygısı puan ortalamaları ($\bar{x} =41,61$) ile 3 yıl ve üzeri olan öğrencilerin etkileşim kaygısı puan ortalamaları ($\bar{x} =36,38$) .05 düzeyinde anlamlı farklılık göstermektedir. Buna göre, sosyal paylaşım ağlarına 1-2 yıldır üye olanların etkileşim kaygıları, 3 ve daha fazla yıldır üye olanlardan daha yüksektir. Sosyal paylaşım ağlarına üyelik süresinin etkileşim kaygısı üzerindeki etki düzeyi ise oldukça düşüktür ($\eta^2 =.040$).

Tablo 4'de ilişki durumu* üyelik süresi etkileşiminin, etkileşim kaygısı ([$F_{(3,255)} = .174$, $p>.05$, $\eta^2 =.002$] ve algılanan sosyal destek ([$F_{(3,255)} = .500$, $p>.05$, $\eta^2 =.006$] puanları arasında farka yol açmadığı görülmektedir.

Tartışma ve Öneriler

Araştırma sonuçlarına göre, sosyal paylaşım ağlarını arkadaşlarıyla görüşmek için kullanan öğrencilerin etkileşim kaygıları, bu ağları arkadaşlarıyla görüşmek için kullanmayan öğrencilerin etkileşim kaygılarından daha yüksektir. Alan yazında sosyal ağ kullanımına yönelik çok az çalışmaya rastlanmakla birlikte, Sheeks ve Birchmeier (2006) çevrimiçi iletişim ortamlarının, yüz yüze etkileşimin verdiği kaygı ve endişeyi azalttığını ve utangaç bireylerin bu iletişim ortamlarını daha sık kullandıklarını saptamışlardır. Benzer şekilde Kraut ve arkadaşları (2002) da kaygısı yüksek ve yalnız bireylerin internet kullanımına daha fazla yöneldiklerini bulmuşlardır. Derlega, Meets, Petronio ve Marquis (1993) ve Pennebaker (1989) internette kişinin kimliğini saklayabiliyor olmasının, bireyin reddedilme ve alay edilme kaygısını azalttığından, bireylerin çevrimiçi ortamda kendini açma davranışını arttırdığı görüşünü savunmaktadırlar. Erath, Flanagan ve Bierman (2007), ergenlik süresince sosyal kaygı ile ilgili etmenleri incelemiş ve artan akran mağduriyeti ve azalan akran kabulü ile sosyal kaygı arasında yüksek ilişki bulmuşlardır. Etkileşime geçmek bireyler için kaygı verici olabilir ve kaygısı yüksek bireyler yüz yüze etkileşime geçmek yerine sosyal paylaşım ağları aracılığıyla arkadaşlık kuruyor ya da arkadaşlıklarını sürdürüyor olabilirler.

Araştırmada elde edilen bir diğer sonuç; sosyal paylaşım ağlarını arkadaşlarıyla görüşmek için kullanan öğrencilerin algıladıkları sosyal desteğin, bu ağları arkadaşlarıyla görüşmek için kullanmayan öğrencilerin algıladıkları sosyal destekten daha yüksek olduğudur. Bu bulgu benzer araştırma bulguları ile desteklenmektedir. Bonetti ve arkadaşlarına göre (2010), internet kullanımının yaygınlaşmasıyla birlikte bireyler, arkadaşlık kurma ve arkadaşlık ilişkilerini sürdürme davranışlarını sanal ortama taşımaya başlamışlardır. Bireyler, internet kanalı ile başkalarıyla özel hayatlarına dair konuşmakta ve bilgi alışverişinde bulunmaktadırlar (Özcan ve Buzlu, 2005). Bu iletişimin, arkadaştan ve aileden bağımsız kendi içinde bir sosyal destek algısı yaratıyor olabileceği düşünülebilir (Taçyıldız, 2010). Üniversiteye gelen öğrenciler ailelerinden uzaklaşmalarıyla birlikte yeni bir sosyal çevre oluşturma sürecine girmekte; arkadaşlar, gençler için önemli bir sosyal destek kaynağı haline gelmektedir. Benzer şekilde Kujath (2011), sosyal paylaşım ağlarının yeni arkadaşlıkların oluşumu kadar var olan ilişkilerin sürdürülmesinde de kullanıldığını ve sosyal ağ kullanımının daha güçlü ve geniş bir sosyal çevreye öncülük edebildiğini ifade etmiştir. Sosyal paylaşım ağları aracılığıyla arkadaşlarla iletişimde olmak bireyler için önemli bir sosyal destek kaynağı olabilmektedir. Ayrıca; Şahin, Sarı ve Aydın (2011), ergenlerin benlik saygısı ve Facebook kullanımı arasındaki ilişkiyi inceledikleri çalışmalarında düşük benlik saygısına sahip bireylerin kendilerini bu sosyal paylaşım ağının bir parçası olarak gördüklerini ve Facebook'taki sosyal çevrelerini kaybetmekten korktuklarını belirtmişlerdir. Sonuç olarak, sosyal paylaşım ağlarının oluşturduğu çevrenin gençler için önemli olduğu ve arkadaştan algılanan sosyal desteği artırdığı söylenebilir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlarına göre; arkadaşlarıyla yüzyüze iletişime geçmek etkileşim kaygısına neden olabileceğinden, sosyal paylaşım ağlarını arkadaşlarıyla konuşmak amacıyla kullanmayı tercih ettikleri, bunun yanı sıra, yüzyüze olmasa bile sosyal paylaşım ağları aracılığıyla iletişime geçerek onlardan sosyal destek aldıkları söylenebilir. Bu iki bulgu sosyal paylaşım ağlarının öğrencileri etkileşim kaygısından korumanın yanı sıra, sosyal paylaşım ağlarının sosyal destek kaynağı olduğunu düşündürmektedir.

Araştırmada elde edilen bulgular, romantik ilişkisi olan öğrencilerin sosyal destek algılarının romantik ilişkisi olmayanlara göre daha yüksek olduğunu göstermektedir. Bu bulgu alan yazındaki bazı araştırmalarla paralellik göstermektedir. Baştürk (2002), lise öğrencilerinin ailelerinden ve arkadaşlarından algıladıkları sosyal destek düzeyi ile bazı değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemiş ve karşı cinsten arkadaşı olan ergenlerin olmayan öğrencilere göre arkadaşlarından algıladıkları sosyal destek düzeyinin daha yüksek olduğunu belirtmiştir. La Greca ve Harrison (2005) çalışmalarında ergenlik dönemi boyunca yakın arkadaşlar en önemli sosyal destek kaynağı olarak ailenin yerini almaya başlarken, ergenlerin çoğunun, flört ilişkisi yaşadıkları kişilerle, anne-babaları ve kardeşlerinden daha çok yakınlık kurduklarını belirtmişlerdir. Schmitt ve Kurdek (1985), Mahon ve Yarcheski (1992), Yılmaz, Yılmaz ve Karaca (2008) çalışmalarında, sosyal destek algısı ile yalnızlık arasında negatif anlamlı korelasyon olduğunu belirtmişlerdir. Romantik ilişkisi olan öğrenciler kendilerini yalnız hissetmeyecekleri için de sosyal destek algıları yüksek çıkmış olabilir.

Araştırmada, romantik ilişkisi olan öğrencilerin etkileşim kaygılarının romantik ilişkisi olmayan öğrencilere göre daha düşük olduğu saptanmıştır. Dünya Sağlık Örgütü ICD-10 Ruhsal ve Davranışsal Bozuklukların Sınıflandırılması kitabında karşı cinsle ilişkide bulunmada korku tepkisini de sosyal kaygı belirtileri arasında belirtmiştir. Romantik ilişkisi olmayan öğrencilerin etkileşim kaygıları bu nedenle daha yüksek çıkmış olabilir. Glickman ve La Greca (2004), sosyal kaygının, ergenlerin akranlarıyla yakın ve başarılı ilişki kurmalarını olumsuz etkilediği gibi, romantik ilişkilerinin niteliğini ve gelişimini de engellediğini belirtmişlerdir. Kashdan, Collins ve Elhai (2006), yapmış oldukları bir çalışmada sosyal

kaygı düzeyi arttıkça bireylerin duygularını ifade etme kalitelerinin, bireysel çekicilik algılarının ve kişiler arası yakınlık durumlarının anlamlı düzeyde azaldığı, başka bir deyişle bu değişkenlerle sosyal kaygı arasında ters yönde bir ilişki olduğunu ortaya koymuşlardır.

Araştırmada, sosyal paylaşım ağlarına aktif üyelik süresi 1-2 yıl olan öğrencilerin etkileşim kaygılarının, sosyal paylaşım ağlarına aktif üyelik süresi üç yıl ve üzeri olan öğrencilerden daha yüksek olduğu sonucu elde edilmiştir. Öğrencilerin etkileşim kaygısındaki bu farklılaşmanın sebebi, belli bir süre sanal iletişim kanalından devam eden ilişkinin gerçek yaşam için bir prova gibi işlev görmesi olabilir. Yüz yüze etkileşime geçerken daha önce kurulan bu sanal iletişim kolaylık sağlıyor olabilir. Ayrıca, öğrenciler sosyal paylaşım ağlarındaki arkadaşlıklarını bir süre sonra yüz yüze görüşme şeklinde devam ettiriyor olabilirler. Yani ilk yıllarda prova yapan öğrenciler, sonraki yıllarda etkileşime geçmekte zorlanmıyor olabilirler.

Araştırma sonuçlarından hareketle alan uzmanlarına ve araştırmacılara yönelik öneriler şu şekilde özetlenebilir.

Araştırmadan elde edilen bulgular genel olarak değerlendirildiğinde; sosyal paylaşım ağları etkileşim kaygısı olan bireylerin tercih ettiği yerler olabildiği gibi bireylere sosyal destek de sağlamaktadır. Davis (2001) 'online' olduğunda hissedilen sosyal bağ ve destek duygusunun, 'online' kalmaya yönelik motivasyonu artırdığından ve internetin kişinin dış dünyayla olan ana bağlantısı haline geldiğinden bahsetmektedir. Ancak sosyal ağlar üzerinden iletişimin olumlu yanları olsa da, bu iletişim ortamı kaygılı bireyler için yüz yüze iletişimden daha az tehdit edici ve daha tercih edilir bir ortam haline gelerek bireyin yaşamında internet kullanımıyla ilgili olumsuzluklara yol açabilir. Bu nedenlerle, sosyal paylaşım ağlarının kullanımı ve güvenlik konusunda bilinçlendirme çalışmaları yapılabilir.

Öğrencilerin yüz yüze iletişim kurmalarını desteklemek amacıyla, üniversitelerin psikolojik danışma ve rehberlik merkezleri tarafından öğrencilerin, sosyal becerilerini artırmaya ve etkileşim kaygılarını azaltmaya yönelik grupla psikolojik danışma çalışmaları yapılabilir.

Son yıllarda internet'in yaygın bir kişilerarası iletişim aracı haline gelmesi ile birlikte alan yazında e-terapi ya da online psikolojik danışma olarak adlandırılan internet'e dayalı yeni bir psikolojik danışma uygulaması ortaya çıkmıştır (Savaş ve Hamamcı, 2010). Erkan, Cihangir Çankaya, Terzi ve Özbay (2011) yaptıkları bir çalışmada, üniversitelerin psikolojik danışma ve rehberlik merkezlerinde, en az online ve telefonla yardımın sunulduğu belirtmekle birlikte, internet kullanımının Türkiye'de yaygınlaşmasının online psikolojik danışma hizmetlerinin yıllar içinde öne çıkmasına yol açabileceğini ifade etmişlerdir. Özellikle etkileşim kaygısı olan öğrencilerin, internet aracılığıyla psikolojik danışman ile etkileşime geçerek psikolojik yardım hizmetlerinden yararlanması mümkün olabilir.

Bu araştırma, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören öğrencilerle sınırlıdır. Farklı üniversitelerde öğrenim gören daha geniş örneklem grubu ile yapılacak benzer çalışmalar, elde edilecek bulguların genellenebilirliğini artırabilir. İnternete ulaşımın giderek kolaylaştığı, sosyal paylaşım ağlarının kullanımının hızla arttığı göz önüne alınacak olursa ilköğretim ve lise öğrencileri gibi daha farklı yaş grupları ve değişkenlerle yapılacak çalışmalar alana katkı sağlayabilir. Araştırmacılara yönelik olarak, sosyal paylaşım ağlarının kullanımının kişilik özellikleri, iyi oluş düzeyi ve kendini açma gibi kavramlar açısından incelenmesi önerilebilir.

Kaynaklar

- Aras, A. ve Tel, H. (2009). Kronik obstrüktif akciğer hastalığı olan hastalarda algılanan sosyal destek ve ilişkili faktörlerin belirlenmesi. *Türk Toraks Dergisi*, 10 (2), 63-68.
- Baştürk, D. (2002). *Ortaöğretim kurumlarındaki öğrencilerde algılanan sosyal desteğin akademik başarı üzerine etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Bonetti, L., Campbell, M. A. & Gilmore, L. (2010). The relationship of loneliness and social anxiety with children's and adolescents' online communication. *Cyberpsychology, Behavior and Social Networking*, 13 (3), 279-285.
- Boyd, D. M., & Ellison, N. B. (2007). Social network sites: Definition, history, and scholarship. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 13 (1), 210-230.
- Calsyn, R. J., Winter, J. P. & Burger, G.K. (2005). The relationship between social anxiety and social support in adolescent: A test of completing causal models. *Adolescence*, 157 (40), 103-113.
- Cohen, S. & Syme, S.L. (1985). *Issues in the study and application of social support: Social support and help*. San Francisco: Academic Press.

- ComScore, Inc. (2010, Kasım 3). *State of the Turkish Internet*. (Erişim tarihi: 30 Nisan 2011), [http://www.comscore.com/Press Events/Presentations Whitepapers/2010/State of the Turkish Internet](http://www.comscore.com/Press%20Events/Presentations%20Whitepapers/2010/State%20of%20the%20Turkish%20Internet).
- Coşkun, H. (2009). Etkileşim kaygısı ölçeği, geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Türk Psikoloji Yazıları*, 12 (23),41-49.
- Davis, R. A. (2001). A cognitive behavioral model of pathological internet use. *Computers in Human Behavior*, 17, 187-195.
- Derlega, V.L., Meets, S., Petronio, S. & Marquis, S.T. (1993). *Self-disclosure*. London: Sage.
- Doğan, T. (2004). *Üniversite öğrencilerinin iyilik halinin incelenmesi*. Yayınlanmamış doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- DSM IV. TR. (2005). *DSM IV-TR tanı ölçütleri başvuru el kitabı*. (Çev. E. Köroğlu), Ankara: Hekimler Yayınlar Birliği.
- Elmacı, F. (2006). Parçalanmış ve bütünlüğünü koruyan aileye sahip ergenleri depresyon ve uyum düzeylerinde sosyal desteğin rolü. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6 (2), 405-423.
- Eker, D., Arkar, H. ve Yıldız, H. (2001). Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği'nin gözden geçirilmiş formunun faktör yapısı, geçerlik ve güvenirliği. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 12 (1), 17-25.
- Erath, S. A., Flanagan, K. S. & Bierman, K. L. (2007). Social anxiety and peer relations in early adolescence: Behavioral and cognitive factors. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 35, 405-416.
- Erkan S., Cihangir Çankaya, Z., Terzi Ş. ve Özbay, Y. (2011). Üniversite psikolojik danışma ve rehberlik merkezlerinin incelenmesi, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11 (22), 187 – 213.
- Fadıloğlu, Ç, Yürekli A. ve Yılmaz, D. (1990). Sosyal ağı öğrencilerin duygu ve yaşantılarına etkisi. *II. Ulusal Hemşirelik Kongresi Bildirileri*, Ege Üniversitesi Basımevi, İzmir: 119-131.
- Field, A. (2005). *Discovering statistics using SPSS* (Second Edition). New Delphi: Sage Publication.
- Glickman, A. & La Grace, A. M. (2004). The dating anxiety scale for adolescents: Scale development and associations with adolescent functioning. *Journal of Clinical and Adolescent Psychology*, 33 (3), 566-578.
- Gün, Z. (2002). *Çocuk ve göç*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Kashdan, T. B., Collins, R. L. & Elhai, J. D. (2006). Social anxiety and positive outcome expectancies on risk-taking behaviors. *Cognitive Therapy and Research*, 30 (6), 749-761.
- Kalkan, N. (2008). *Ergenlerde bilişsel yapılar ve sosyal kaygı arasındaki ilişkinin bilişsel davranışçı yaklaşım açısından yorumlanması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kitamura, T., Kijima, N., Watanabe, K., Takezaki, Y. & Tanaka, E. (1999). Precedents of perceived social support: Personality and early life experiences. *Psychiatry and Clinical Neurosciences*, 53, 649-654.
- Köklü, N., Büyüköztürk, Ş., ve Bökeoğlu, Ö. Ç. (2007). *Sosyal bilimler için İstatistik*. (Geliştirilmiş 2.Baskı) Ankara: PegemA Yayıncılık,
- Kraut, R., Patterson, M., Lundmark, V., Kiesler, S., Mukhopadhyay, T. & Scherlis, W. (2002). Internet paradox: A social technology that reduces social involvement and psychological well being? *Journal of Social*, 58 (1), 49-74.
- Kujath, C. (2011). Facebook and myspace: complement or substitute for face-to-face interaction? *Cyberpsychology, Behavior and Social Networking*, 1-2 (14), 75-78.
- La Greca, M. A. & Harrison, H. M. (2005). Adolescent peer relations, friendships, and romantic relationships: Do they predict social anxiety and depression? *Journal of Clinical Child Adolescent Psychology*, 34 (1), 49-61.
- Mahon, N. E. & Yarcheski, A. (1992). Alternate explanations of loneliness in adolescents: A replication and extension study. *Nursing Research*, 41, 151-156.
- Okanlı, A. (1999). *Hemşirelik öğrencilerinin aile ve arkadaşta algıladıkları sosyal destek ile anksiyete düzeyi arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Özcan, N. ve Buzlu, S. (2005). Problemlerini internet kullanımını belirlemede yardımcı bir araç: İnternet bilişsel durum ölçeğinin üniversite öğrencilerinde geçerlik ve güvenirliği. *Bağımlılık Dergisi*, 6 (1), 19-26.

- Pennebaker, J.W. (1989). Confession, inhibition, and disease. (Ed: L. Berkowitz) *Advances in experimental social psychology*, New-York: Academic Press.
- Pingdom (2010). *Study: Ages of social network users*. (Erişim tarihi: 8 Ekim 2010), <http://royal.pingdom.com/2010/02/16/study-ages-of-social-networkusers>.
- Saçar, B. (2007). *İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin öfke tepkisiyle arkadaş bağlılığının incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Savaş, A. C. ve Hamamcı, Z. (2010). Okullarda rehberlik hizmetlerinin internet üzerinden yürütülmesine ilişkin veli, öğrenci ve psikolojik danışmanların görüşlerinin incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 147-158.
- Schmitt, J. P. & Kurdek, L. A. (1985). Age and gender differences in and personality correlates of loneliness in different relationships. *Journal of Personality Assessment*, 49, 484-496.
- Sheeks, M. & Birchmeier, Z. (2007). Shyness, sociability, and the use of computer-mediated communication in relationship development. *CyberPsychology & Behavior*, 10 (1), 64-70.
- Spraggins, A. (2009). *Problematic use of online social networking sites for college students: prevalence, predictors, and association with well-being*. Unpublished doctoral dissertation, University of Florida, Florida.
- Sorias, O. (1988). Sosyal destekler ve ruh sağlığı. *Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*. 27 (1), 359-363.
- Soylu, Ö. (2002). *Üniversite sınavına hazırlanan öğrencilerin ailelerinden sosyal destek algılayıp- algılamama durumlarına göre psikolojik belirtiler yönünden karşılaştırılması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Subaşı, G. (2007). Üniversite öğrencilerinde sosyal kaygıyı yordayıcı bazı değişkenler. *Eğitim ve Bilim*, 144 (32), 3-15.
- Subaşı, G. (2010). Ergenlerde sosyal kaygı ve akran ilişkilerinin psikobiyolojik sosyal kaygı modeline göre sınanması. *Yüzyüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 7 (2), 52-68.
- Şahin, M. ve Sarı, S. V. (2009). Basında facebook istismarı ve toplumdaki yansımaları. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9, 51-69.
- Şahin, M., Sarı, V. ve Aydın, B. (2011). Assessment of the relationship between the ways adolescents use facebook and self-esteem. *Akademik Bakış Dergisi*, 23, 1-12.
- Taçyıldız, Ö. (2010). *Lise öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeylerinin bazı değişkenlere göre yordanması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Tabachnick, B. & Fidell, L. (2001). *Using multivariate statistics*. United State of America: Pearson Education Inc.
- T.C. Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). (2010). *2010 Yılı hane halkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması sonuçları*. T.C. Başbakanlık, Türkiye İstatistik Kurumu Haber Bülteni. Sayı: 148. 18 Ağustos 2010.
- Wilson, K., Fornasier, S. & White, K. M. (2010). Psychological predictors of young adults' use of social networking sites. *Cyberpsychology, Behavior and Social Networking*, 13 (2), 173-177.
- Yeh, Y. C., Ko H. C., Wu J.Y.W. & Cheng C.P. (2008). Gender differences in relationships of actual and virtual social support to internet addiction mediated through depressive symptoms among college students in Taiwan. *Cyberpsychology, Behavior and Social Networking*, 11, 485- 487.
- Yıldırım, İ. (2006). *Anne Baba Desteği ve Başarı*. Anı Yayıncılık: Ankara.
- Yılmaz, E., Yılmaz, E. ve Karaca, F. (2008). Üniversite öğrencilerinin sosyal destek ve yalnızlık düzeylerinin incelenmesi. *Genel Tıp Dergisi*, 18 (2), 71-79.

Extended Abstract

The interactions individuals will form with other people provide the basis for the social support they will need in coping with difficulties. Social support can be described as all kinds of help process that individual get from his/her environment. If s/he knows that these sources are at his/her elbow when s/he is in need, s/he is able to cope with the difficulties of life more successfully. The importance of social support increases in youth when rapid and intense changes are experienced, even though it is needed in all stages of life. According to the studies conducted, the social anxiety of those who state that their social support is little are higher. It is necessary that individuals should be in interaction with each other in order for the

relationships to be established, to be maintained and to derive satisfaction from these relationships. However, social anxiety impedes these interactions.

The individuals experiencing social anxiety are uncomfortable with interacting and carrying out an action in social situations. The anxiety experienced in the social surroundings has cognitive, emotional and behavioral elements. Anxiety of interaction deals with the affective dimension of social anxiety. While the youngsters finding themselves in new roles and environments in the university are trying to adapt to this new condition, problems of the individuals experiencing social anxiety is gradually increasing.

While the relationships in real life are significant for the psychological development of the individual, face-to-face relationships can be difficult for the individuals experiencing social anxiety. Along with the internet's, particularly social networking sites', becoming widespread, individuals' relationships of friendship have come to be transferred to virtual platform. By means of the popularity of these sites and of their easing the relations and communications in youngsters' life, it is important to understand the factors affecting the use of social network. In this study, to examine whether there is a significant difference between the interaction anxiety and social support perceptions of the university students according to their aims of using social networks and whether there is a meaningful difference between their social support perceptions and interaction anxiety according to their duration of active memberships to these networks and in accordance with their state of romantic relationships were aimed.

The study group of the research was formed by 280 students, who were studying at different levels in the Faculty of Education in Mehmet Akif Ersoy University. 173 of the students (61%) participating in the study were females and 107 of them (39%) were male. The participants answered a scale battery composed of Multi-dimensionally Perceived Social Support Scale, Interaction Anxiety Scale and personal information form.

Multi-dimensionally Perceived Social Support Scale measures the social support the individual perceived in the sub-dimensions of family, friend and a special person. The scale made up of 12 items was adapted to Turkish by Eker, Arkar and Yıldız (2001). The Interaction Anxiety Scale formed of 15 items was developed Leary and Kowalski (1993), and its validity and reliability studies were made by Coşkun (2009). The high scores in the scale point out the increase in social anxiety scale. The personal information form, on the other hand, is composed of the items including gender, class, whether they have love affairs or not, their aims of using social networks and duration of their active membership to these networks.

Data were screened for the assumptions of parametric statistics. Normality, homogeneity of variances, and linearity assumptions for each cell were tested at multivariate levels. In this study, one way MANOVA and two way MANOVA were used. Significance was set at $p < .05$.

The findings demonstrate that point averages of the interaction anxiety of the students who use the social networks to meet with their friends are higher than the point averages of interaction anxiety of the students who do not use these networks to meet with their friends. Social support point averages that those using these networks to meet with their friends perceived are higher than the social support point averages which the students not using these networks to meet with their friends perceived. No significant difference was observed between the groups according to the other aims of use.

Multivariate analysis of variance (MANOVA) was used to test whether the university students' social support perceptions according to the duration of their active membership to social networks and their relationship status and interaction anxiety differ or not. A meaningful difference was found among the students' perceived social support points according to their status of romantic relationships. The perceived social support points of the students having romantic relationships are higher than those not having romantic relationships. According to the status of romantic relationships, it was determined that there is a significant difference between the point averages of interaction anxiety. The interaction anxiety point averages of the students having romantic relationships are lower than interaction anxiety point averages those not having romantic relationships. According to the duration their active membership to the social networks, while there is no meaningful difference between the students' perceived social support point averages, a significant difference was found between their interaction anxiety point averages. A significant difference was discovered between the interaction anxiety point averages of the students who have been members of social networks for 1 or 2 years and the interaction anxiety point averages of those who have been members of social networks for 3 years or more.

The results indicate that interaction anxiety of the university students who use social networks to meet with their friends are high than the students not using these networks to that end. While there are few studies concerning the use of social networks in the literature, it was stated suggested that the worried individuals use this communication environment more frequently.

Another result derived from the research is that the social support the university students using the social networks to meet with their friends perceived is higher than the social support the students not using these networks to meet with their friends perceived. The findings as to the fact that being in communication with the friends via internet and social networks may be an important source of social support for individuals are also included in the literature.

The discoveries obtained from the study demonstrate that the social support perceptions of the students having romantic relationships are higher than those not having romantic relationships. This discovery shows parallelism with the literature.

The research results indicated that interaction anxiety of the students having romantic relationships is lower than those not having romantic relationships. The findings as to the fact that social anxiety negatively affects the close relationships are also included in the literature.

It was observed that according to the duration of active memberships to social networks, the perceived social support scores did not differ, on the other hand, interaction anxiety scores of the students who are members to these networks for a year or two are higher than the students who are members to these networks for 3 years or more. The reason for this differentiation in the interaction anxiety of the students may be that the relationships going on via this communication channel serves as a rehearsal though virtual. When the findings obtained from the study are evaluated in general, the social networks also provide individual with social support, while they can be the places which the individuals having interaction anxiety prefer. However, even though communication through social networks has positives aspects, this communication environment may lead to negativities about the use of internet by becoming an environment which is less threatening than face-to-face communication and becomes more preferable for the worried individuals. For these reasons, works of awareness raising regarding the use of social networks can be carried out. In order for the students to establish face-to-face relationships and to acquire the needed social skills in the communication with opposite sex, it can be suggested that psychological counseling works with group can be done by the psychological counseling and guidance centers of the universities.